

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in pravnike, ter velja po poštu prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 26 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za ostanila plačuje se od štiritopne pet-vice po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

Okrajne blagajne.

Z dežele, 15. januarja.

Pri okr. glavarstvih na Kranjskem se bode dne 25. t. m. določevali proračuni okr. blagajn. Župani imajo pri tem ne samo posvetovalen, ampak odločilen glas, a so se ga doslej le v najredkejših slučajih posluževali. Navadno so zadovoljni z vsem, kar poreče gospod okrajni glavar, ki seveda uradni pavšal kar mogoče varuje, ter podpiše vse, kar se jim predloži, ne da bi se dosti brigali za posamezne točke.

In vendar bi kazalo gospodom vladnim uradnikom gledati nekoliko — če se smemo tako izraziti — na prste, posebno če se pomisli, kaj vse mnogokrat zaradi komoditete odvale na občine, ki morajo za to plačevati še doklade.

Pri vsakem okrajnem glavarstvu je več slug, ki so plačani iz okrajne blagajne ter dobivajo po 80 K na mesec, opravljajo pa samo dela uradnih slug in njihova pota ali prepisujejo itd. namesto, da bi izvrševali svojo pravo nalogo, to je dostavljanje. Ti ljudje ne store nič za okraj, ki jih plačuje. Mej tem, ko na pr. člen 4 izvršilnega predpisa k zakonu z dne 25. oktobra 1896, tičoč se neposredne osebnih dohodarin določa, da morajo dostavljanje pozivov, odlokov, odredb in razsodb ter zlasti plačilnih nalogov v prvi vrsti opravljati oblastveni organi, se ravno v tem oziru občine od oblastev za odmerjenje davkov nečuvno obremenjajo, in se jim odkazujejo celi tovari toli priljubljenih naročil, očitke (teh zasmeševanj vsake davčne morale) itd. s kategoričnim ukazom: »tekem treh dni« — »tako« ali celo s pretenjem kazni!! Čemu pa imajo potem okrajna glavarstva svoje uradne pavšale, ako morajo občine zanje delati?

V proračunih okrajnih blagajn so še druge znatne postavke, mej drugimi take za vojaške zadeve (zapiske tistih, ki pridejo na novačenje, ki imajo plačevati vojaško takso in tistih, ki spadajo v črno vojsko), dasi tudi te posle občine opravljajo in ima referent samo dobljene izkaze

sestavljati. Ravno tako bi morali uradni organi političnih oblastev izdelati operate o vojaških taksah in bi se stroški morali plačati iz zaklada vojaških taks, saj ima ta od njih dobiček, a vzlic temu se je tudi to zvalilo na občine.

Takemu svojevoljnemu, največ samo iz komoditete vladnih organov izvirajočemu krivičnemu obremenjenju naj se občine odločno zoperstavijo in naj se bolje, kakor doslej, poslužujejo svojih pravic, zlasti tudi pravice, da sme vsak davkoplačevalec pregledati proračune okrajnih blagajn, in proti tem proračunom ugovarjati.

Novo sistemizovanje višjih sodnih uradnikov.

Pod tem naslovom je priobčil »Slovenski Pravnik« v zadnjem zvezku naslednji aktualni članek:

Kakor je čitati, je pravosodno ministrstvo ustanovilo pri zbornih sodiščih I. stopnje več mest v V., VI. in VII. činovnem razredu. Postavilo je namreč: a) šest mest višjih državnih pravdnikov v V. čin; b) 40 svetnikov v VI. čin (višji dež. sodni svetniki); c) 42 drž. pravdnikov v VI. čin; d) po 6 namestnikov višjih državnih in državnih pravdnikov v VII. Nasprotno pa se opusti 19 svetniških mest pri zbornih sodiščih II. stopnje, med temi dvoje pri višjem dež. sodišču v Gradcu.

V okrožju nadsodišča graškega, ki se nas najbolj tika, pridejo v V. čin višji drž. pravdniki v Gradcu, in v VI. čin. drž. pravdniki v Gradcu, Celovcu, Ljubnem in Ljubljani, po en svetnik v Gradcu, Ljubnem in Celovcu ter dva svetnika v Ljubljani, v VII. čin pa namestnik višjega drž. pravdnika in en namestnik drž. pravdnika v Gradcu.

Tu se je torej zopet pozlatilo par zrn, mesto da bi se narezalo tečnega hleba! Pa tudi samo par le-teh pozlačenih zrn odskočilo je v naše kraje, — neprimerna večina je ostala na severu »bližje Gradca«! To nam pokaže pregled sodnih mest VI.

in VII. čina, ustanovljenih doslej v okrožju graškega nadsodišča.

Pri zbornih sodiščih I. stopnje omenjenega nadsodišča in dotičnih pravdnikov je sedaj ustanovljenih, razen predsednikov istih sodišč, 21 mest VI. in 76 mest VII. čina; obojnih mest je torej približno 21% v VI. činu. Tako je približno tudi v drugih sodnih okrožjih. To razmerje pa se čudovito razlikuje, ako preštejemo justične uradnike VI. čina v slovenskem in nemškem delu graškega okrožja. K nemškemu delu štejemo razun zbornih sodišč v Gradcu in Ljubnem tudi dež. sodišče v Celovcu, ki je v resnici samo ob sebi, kakor tudi z neznatnimi izjemami s podrejenimi okrajnimi sodišči domena zgolj nemških sodnikov. Pri omenjenih 3 zbornih sodiščih in drž. pravdnikih je torej 17 uradnikov v VI. činu (v VII. in VI. skup jih je 53), pri štirih, ki se štejejo vsaj še večidel na slovenski zemlji, to je v Celju, Mariboru, Ljubljani in Novem mestu so pa — štirje. Na prvih treh krajih je torej od uradnikov VII. in VI. čina v slednjem činu 32%, na ostalih štirih krajih jih je pa — 9%.

To različno merilo se v službenih razmerah nikakor ne da opravičiti. Znano je, da je pri istih treh tako milostno obseženih zbornih sodiščih justično delo primerno najpriebljše in najjednostavnejše. Korošec in gorenji Štajerec se ne pravdata, ako izvajamo nekaj graških trgovcev, ter niti o kazenskem niti civilnem senatu v Ljubnem ni slišati nikoli posebnega ne v kvantitativnem, ne kvalitativnem oziru. Resnico te trditve je posneti že iz števila konceptnih uradnikov, ki je ustanovljeno za okrajna sodišča v prvih treh in pa v slednjih štirih okrožjih.

V okrožjih graškem, ljubenskem in celovškem je 69 okrajnih sodišč s 127 konceptnimi uradniki, v okrožjih ostalih štirih zbornih sodišč pa samo 47 okrajnih sodišč s tudi 117 konceptnimi uradniki, a pri tem velja poudarjati, da imajo uradniki v slovenskih krajih, posebno na Kranjskem, vendar neprimerno več posla, nego li v nemških, da bi moralo torej v slovenskih

krajih biti nameščenih primerno več uradnikov. — Posebnost okrajnih sodišč v okrožju ljubenskem je n. pr. pač ta, da večini razun voditelja ni treba nobene konceptne moči, to velja pri 13 izmed 21ih! Jako čudno je torej, da je pri okrožnem sodišču v Ljubnem razun predsednika in pri pravdnikstvu ondi treba troje velmož v VI. činu, da pa pri okrožnih sodiščih v Celju, Mariboru in Novem mestu ni treba prav nobenega.

Početkom navedena ustanovna naredba sicer pravi, da se mesto, ki je sedaj za gotovo zorno sodišče ustanovljeno, kasneje lahko prestavi tudi k drugemu zbornemu sodišču, toda slučaj, da bi se tako mesto vzelo Ljubnu ali Gradcu ter dalo južnim zbornim sodiščem je pač izključen — saj nas o tem uči preteklost. Pa tudi, če bi se to čudo kedaj dogodilo in ko bi vsa sedaj v tem okrožju ustanovljena višja mesta naklonili 4 južnim zbornim sodiščem, bi ta okolnost ne izpremenila mnogo na zgoraj označenem odstopnem razmerju: 32 proti — 9!

Severni kraji so bili na korist že pred reorganizacijo l. 1897., a stanje se jim je še zboljšalo kasneje pred najnovejšo naredbo kar na tihem. Le-to tiho imenovanje se je namreč izvršilo 20. januarja 1900 kar za šest svetnikov graškega deželnega sodišča, ki so čez noč poskočili v VI. čin. Prej že so bili severni kraji na boljšem nasproti južnim tudi zaradi primerno višjega števila okrajnih sodišč, tedaj tudi večjega števila okrajnih sodnikov in s tem vsled zakona z dne 3. junija 1894. leta tudi deželnih sodnih svetnikov.

Ne oziraje se na posebna narodna svojstva in prometne okolnosti, katere smo prej omenili, je tudi obilico pravnega dela soditi po številu prebivalstva. Pod okrajna sodišča treh severnih zbornih sodišč (Ljubno, Gradec in Celovec) spada

*) Kaj to pomeni, je razvidno iz tega, da je leta 1901 prišel v okrožje graškega nadsodišča v VII. plačilni razred eden sam okrajni sodnik, da je sedaj na vrsti sodnik v slovenskem okraju, za njim pa osem sodnikov v nemških okrajih! Uredništvo.

LISTEK.

Devica Orleanska.

Zgodovinska črtica.
(Konec.)

Vitezi so se ji spočetka porogljivo smejali, dame pa so se škandalizirale nad njeno moško obleko. Emancipirank namreč takrat še niso poznali! Večina dvornikov je celo mislila, da je Jeanne res čarovnica in hudičeva priležnica. Dve častiti dami, gospé Gaucourt in Tréves, sta jo natančno telesno preiskali in neovržno dognali, da je Jeanne res — dekle in tudi res še čista — devica...

A to še ni bilo dosti! Profesorji in doktorji univerze v Poitiers so imeli z Jeanne najstrožjo skušnjo ter so šele po dolgotrajnem in temeljitom eksaminu konstatirali, da je Jeanne d' Arc res dobra katoličanka.

Izredna, čudovita devica je na to z živo besedo navdušila dvor za vojno z Angleži in pregovorila strahopetnega kralja, da ji je dal 6—7 tisoč vojščakov.

Romantična magika, izhajajoča iz bitja lepe deklice, je tedaj že delovala na fantazijo francoskega viteštva. Vse je

strmelo in občudovalo junaško devico, ki je z vso samozavestjo dauphinu obljubila, da prav gotovo osvobodi oblegani Orléans ter da popelje potem Karla v Rem, kjer bo kronan francoskim kraljem.

Ognjevita ljubezen preproste deklice do domovine in njena neukrotljiva zmogovita bojaželjnost je napolnila mahom tudi bojazljivce s pogumom in navdušenjem.

27. aprila 1429 je odjezdila na ognjevitem konju s 6—7 tisoči vojščakov pred Orléans, premagala opetovano Angleže in s triumfom zavzela Orléans. Jeanne se je zdela tedaj Francozom »angelj neba«, Angležem pa »izrodek pekla«.

Potem je premagala še več angleških izkušenih vojskovodij ter postala leta 1429 vrhovna poveljnica vseh vojev. 17. julija je pripeljala duševno in telesno lenega dauphina zmagovito in med velikanskim slavljem res v Rem, kjer je bil dauphin maziljen in kronan kraljem Karlom VII. S tem je dosegla Jeanne svoj cilj, stala je na vrhuncu slave, vsa Francija in ves svet je bil poln njenega imena.

Toda Jeanne je hotela Angleže docela izpoditi iz Francije, osvojiti Pariz in osvoboditi domovino poslednjega sovražnika.

Duša moluska, pobabljenega kralja pa je bila že povsem zadovoljna. O vojni ni hotel slišati več, nego je začel iznova svoje razuzdano življenje.

Tedaj pa se je Jeanne iztrgala dvoru, kjer se je tratil dragoceni čas le z uživanjem, ter je v marcu l. 1430 z majhno četo hitela na pomoč mestu Campiègne. Premoš Angležev pa je ostala to pot zmagovita. Bastard Wandounski jo je ujel, jo izročil svojemu gospodu, grofu de Ligny, ta pa jo je za 10.000 frankov — prodal Angležem. V decembru je bila Jeanne že v grajski ječi v Rouen. Angleži so sklenili takoj, da jo usmrte. Mislili so, da umre z Jeanne tudi narodna probujenost Francozov in njih iz groba vstala moč. Jeanne je bila obtožena, da je bogotajka in čarovnica. Pariški vseučiliški juristi so vodili preiskavo, in 19. aprila 1431. je podal vseučiliški rektor Hébert izjavo, da je Jeanne res nevernica, saj nosi — kratkostrizene lase in moško obleko. Da bi bila hudičeva priležnica, ti podli inkvizitorji, servilni sluga Angleže, na svojo žalost niso mogli reči, saj se je gospa de Bedford, soproga vojvode Bedfordskega, na telesu Jeanne sama docela prepričala, da je obtoženka »virgo«.

Ker pa je posvetno sodišče spoznalo,

da je Jeanne krivoverka in apostatka, je prišla nedolžna žrtva še pred drugo sodišče — pred duhovniški inkvizicijski tribunal. Za predsedstvo tega sodišča se je z vso silo in z uspehom poganjal škof iz Beauvais, strasten pristah Angležev. Bil je za božjo čast tako vnet, da je obljubil, Jeanne spraviti na grmado, ako mu dajo Angleži nadškofijo rounsko. Pierre Cauchon — tako je polno ime tega koristolovnega fanatika katoliške vere — je imel za tovariše še: dominikanca Grave-
renta, profesorja bogoslovja na pariški univerzi in velikega inkvizitorja francoskega, priorja dominikanskega samostana saint-Jacques v Rouen, Jeana Lemaitre ter besnega preganjalca čarovnic, kanonika d'Estiveta, ki je bil blazno strasten generalni prokurator in se je kmalu po smrti device orleanske sam usmrtil, skočivši v umazano lužo...

Tribunal je začel poslovati februarja l. 1431. Obtožnica je kričeča slika neumnega verskega fanatizma in strastnega političnega sovraštva. Tožitelj in sodnik sta nakupila na glavo nedolžne junaške device najgrše dolžitve in najbolj bedasta podtikanja. Jeanne je bila tožena, da je bogokletnica, krivoverka, čarovnica in hudičeva ljubica, ki je s pomočjo pekla

750 tisoč, pod ona štirih južnih zbornih sodišč pa 602 tisoč prebivalcev. V severu je 69 okrajnih sodišč, na jugu bi jih moralo torej biti 55, v resnici jih je pa, kakor rečeno — 47. Jug je torej oškodovan proti severu pri zbornih in okrajnih sodiščih, kar bi morali naši zastopniki poudarjati pri vsaki priliki, kajti tu ni upoštevati želj kakega posameznega birokrata, temveč tu se odločuje za pošten obstanek in napredek cele vrste domačinov, ki prihodke in moči zopet puste v domovini, kajti med Nemce ne pridejo, saj imajo prednost nasproti njih pravnikom, da znajo uradovati tudi v slovenskem jeziku! Gotovi nemški krogi skrbijo sistematično za kruh svojih rojakov, naši odločilni možje pa se le premalo brigajo za jednaka trdna tla, misleč, da ne spadajo v njih vzvišeni delokrog.

Kakor smo videli, je torej početkom navedena naredba le nekoliko peska v oči in ne ustreza dejanskim potrebam. Kar se tiče posebno naših krajev je število uradniških, pred to naredbe na severu ustanovljenih mest VI. čina popolnoma zadostovalo, — poslej naj bi se gotovo število mest VI. in VII. reda pri vsakem zbornem sodišču in drž. pravništvu oddajalo zmožnim konceptnim uradnikom po njih službenih letih, pa naj službujejo v Ljubnu ali pa v Celji. Vsako drugačno sistemizovanje ni pravično, ne sploh in ne za južne pokrajine posebe, kakor je prav izvedeno v člankih, ki so bili pred kratkim priobčeni v »Slovenskem Pravniku« in nekaterih dnevnikih. Nečemo nikakih prednosti našim uradnikom, a hoteti moramo pravično uravnajo plače in advancement vseh, posebno pa justičnih uradnikov, ki jim je soditi o najvitalnejših potrebah in vprašanjih.

Naši zastopniki naj torej na pristojnem mestu zahtevajo pojasnil, kako se zлага s pravico eksekutive, da se valed zborniškega pooblastila l. 1897. še sedaj naredbenim potom ustanavlja, oziroma opušča toliko uradnih mest, ter kedaj bode konec istemu pooblastilu. Dalje pa naj zahtevajo, in tu ne bodo osamljeni, da se advancement vseh sodnih uradnikov, ne samo okrajnih sodnikov, iz VIII. v VII. čin uredi tako kakor je ravno za okrajne sodnike urejen z zakonom leta 1894. Kar bodo storili za pravico, bodo tudi za korist svojega naroda.

V Ljubljani, 16. januarja. K položaju.

Bivši državnozborski podpredsednik Prade je imenom nemško nacionalne stranke izjavil dr. Körberju, da tekoče pravne konference niso umestne, ker bi se morale vršiti po njegovem mnenju po rešitvi budgeta in v dobi, ko bi ne zboroval niti parlament niti noben deželni zbor. Prade meni, da konference ne bodo imele vspeha. Glede češkega uradnega

vodila Francoze do zmage. Jeanne se je branila lepo in mirno ter zanikala vse. Peljali so jo v šrambo mučil ter ji zagrozili z najstrašnejšimi mukami. A Jeanne se ni udala. Niso ji mogli ničesar dokazati, dasi so jo strašili z rabljem. Cerkev jo je na to izobčila. Spricho pritiskanja in dokazovanja duhovništva, da ni možno, da bi se ji bili resnično prikazali svetniki in Mati božja, je Jeanne končno po dolgem in mučnem priganjanju in najgršem terorizmu izjavila, da se je morda res glede prikaznij motila.

Škof Beauvaiski je na to izobčenje prekladal, a Jeanne je bila, mesto na smrt, obsojena v dosmrtno ječo. Jeanne je morala moško obleko odložiti ter obleči zopet žensko krilo. Tako so jo vrgli v ječo, a vendar ji bojnega oblačila niso vzeli. Hoteli so jo menda skušati in zapeljati, da se zopet obleče moško.

V ječi so bili pri Jeanne trije angleški stražniki.

Že tretjega dne pa se je škofu javilo, da je Jeanne zopet v oklepu in moškem oblačilu. Škofu Cauchonu je ujetnica povedala, da bo nosila moško obleko tako dolgo, dokler ne odpravijo stražnikov in drugih nadležnih moških posetnikov. Preiskava je na to dognala, da je poskušal Jeanne posiliti neki angleški stražnik ter da je hotel tudi neki »visok angleški lord« siloma onečastiti jo.

Hkratu pa je Jeanne preklicala vse, kar je izpovedala 24. maja ter zopet iz-

jezika je Prade zahteval definicije tega pojma ter jasnih predlogov vlade, kako naj se reši jezikovno vprašanje. Državni zbor se snide menda 28. t. m., in bodotlej budgetni odsek dovrši svojo nalogo že v toliko, da se bo početkom februarja vršilo že drugo čitanje proračuna. Prva točka dnevnega reda državnega zbora bo predloga glede vojaških novincev.

Wolf izvoljen.

V Trutnovskem volilnem okraju se je boj med Bachmannom in Wolfom končal s tem, da je bil Wolf izvoljen s 1875 glasovi. To je bilo pričakovati, kajti nemški radikali so najspretnjši in najbrezobzirnejši agitatorji, in Wolf sam je porabil zase skrajne sredstva, izjavivši, da se ustreli, če ne bo voljen. Pravzaprav pa so povzročili izvolitev Wolfa — Čehi. Že prvič, l. 1897 so pripomogli Wolfu do zmage proti liberalcu dr. Hallwichu. Ako bi bili sedaj volili Bachmanna, bi bila potrebna ožja volitev, in bržčas bi bil zmagal Bachmann. Vzlic temu je dobil Wolf le 85 glasov nad absolutno večino ter 299 glasov manje kot lani, Bachmann pa 167 več. Nemški liberalci so bili tudi to pot leni in nerodni, saj niso imeli sami dosti upanja na zmago. Wolf je torej lahko zmagal, a ta zmaga mu je rešila sicer telesno življenje, političnega pa mu ni mogla dati. Morda sploh ne pride v parlament in se mandatu odpove, gotovo je, da bo v parlamentu osamljen, saj ga niti vsenemški klub ne mara v svojo sredo. Zmaga Wolfova je hkratu poraz Schönererja, ki je Wolfa iz svojega kluba izključil in mu vzel mandat. Osební boj med Wolfom in Schönererjem postane še usoden za vsenemško stranko. »Durch Reinheit zur Einheit« je glasilo te stranke, a sedaj sta izgubljeni »Reinheit« in tudi »Einheit«.

Vojna v Južni Afriki.

Angleži so dosegli »zopet velik vspeh!« Bivšemu afričanskemu farmerju in sedanjemu generalu B. Hamiltonu se je posrečilo — tako je sporočil sam generalissimus Kitchener — približati se Louis Bothi do razdalje jedva 3 angleških milj. Seveda se je Botha naglo umaknil in izginil. Ali že to je vspeh za Angleže! Postalí so res že čudovito skromni. V Johannesburgu so zasledili Angleži zopet zaroto. Do nedavna so smeli redarji hoditi po mestnih ulicah ponoči le po dva in dva skupaj, sicer so bili napadeni. Te dni je bila neka straža umorjena ter ji je bila odvzeta puška. Sedaj so dobili vsi častniki povelje, da morajo biti vedno oboroženi. Baje so Angleži zaroti že na sledu. A to kaže, da niti v zasedenem in mirnem mestu niso varni. Kakor znano, se je mnogo Burov in Holandcev izselilo v nemško južnozahodno Afriko. Ker se guverner boji, da bi se ustanovila državnica v državi, zahteva, da morajo prise-

javila, da je res videla Marijo, angelje in svetnice. Rekla je, da je zatajila resnico le iz strahu pred grmado, da pa hoče sedaj rajši umreti, kakor lagati in živeti še dalje sredi moških živalij...

Inkvizicija je čula dovolj! Žrtev je bila sedaj izgubljena, smrti ni mogla uiti več. Ko so zapuščali inkvizitorji ječo, je dejal prečastiti in prevzvišeni škof Cauchon mnogoštevilno zbranim Angležem smehljaje: »Veselite se! Izgubljena je! Dober tek!«

Cerkev je Jeanne iznova izobčila, tribunal pa jo je obsodil na grmado. Vendar pa je škof dovolil, da se Jeanne izpove in obhaja!

30. maja je morala umreti. Junakinja je trepetala pred smrtjo, a milosti ni prosila.

Ob desetih zjutraj so v sami srajci jo peljali angleški rablji na grdem vozu na dvorni trg, kjer so bili zbrani prelati, nešteti duhovniki, plemenitaši, vojaki in Angležem udani Francozi.

Najprej je imel duhovnik pridigo, ki se je končala z besedami: »Umri v miru! Cerkev te ne more braniti več!« Nato je začel čitati škof Cauchon dolgo obsodbo. Toda poslušalcem je bilo čitanje predolgo. Mudilo se jim je k obedu, zato so sami zgrabili Jeanne, jo vrgli na grmado in kričali: »Rabelj, stori svojo dolžnost!«

In v strašnem hipu, ko so jo privezovali z verigami na kol sredi grmade,

ljenci odslužiti vojaščino med nemškimi četami ter da je jezik v šolah nemški. Nemci hočejo torej Bure takoj germanizirati. Iz Lindleya poročajo, da je Dewet ondi. Kralj Edvard je pri neki inspekciji novih prostovolcev izrazil nado, da bo vojne kmalu konec.

Izpred sodišča.

Pri o. kr. deželni sodnji vršile so se dne 16. t. m. le prizivne obravnave. Bolj zanimive so le sledeče:

1. »Meksikajner« in njegova žena. Tožencu Janezu Grilu, 66 let staremu posestniku v Razpokah, in njegovi 53letni ženi Marjeti so dali hudi jeziki »tadel« »Meksikajnerji«. Tožena zakonca je našel pastir Tonček Fajdiga baje, ko sta posekala v »gmajni« priče Matevža Bizila borovca. Radi tega je okrajni sodnik na Brdu radi tatvine obsodil Janeza na 10 dni, Marjetico pa na 7 dni. Glede krivde je deželna sodnja priziv zavrgla, kazen pa je spremenila v 3 dni za Janeza »Meksikajnerja« in v 24 ur za njegovo ženo.

2. Nekdanji lovski paznik grajščine Šneperg, večkrat predkaznovani, leta 1852. rojeni Jože Sterle, je bil od okrajnega sodišča oproščen od prestopka tatvine, ker se ni dalo dokazati, da je brez pravice streljal srne. Državni pravdnik se je pritožil, a se mu pri današnji razpravi ni ugodilo. Ravno tako je bil radi sokrivde toženi, 48 let stari Jernej Sedmark oproščen.

3. »Čudežni zdravnik« pod Šmarno goro. Francka, 11letna hčerka Ivana in Marije Jeras, nekaznovanih posestnikov, je ležala težko bolna na akutnem črevnem kataru. Mesto, da bi stariši šli po pametnega zdravnika, obrnili so se na slavnoznane »Wunderdoktorja«, učitelja Milnerja pod Šmarno goro. Ta neprecenljivi mož je baje že »kuriral« ljudi, katerim ni znal noben »doktor« pomagati; menda jih je kuriral po receptu dr. Eisenbarta. Pri tem slučajju pa je imel tudi on smolo. Zapisal je bolni Francki neke črne »arcnije« in belo »štupo« ter jo s tem kuriral — na drugi svet. Čudežni doktor je imel pri okrajni sodnji znamenit zagovor, katerega refrén je kakor pri njegovem prizivnem spisu: Če jaz ne bom pomagal, potem se sploh ne da ničesar storiti. Vidi se, mož je jako samozavesten in tudi v tem slučaju so njegova zdravila pomagala, kakor zatrjuje Marija Jeras. »Pomagale so, ja«, pravi mati, in kot dokaz te trditve nadaljuje: »Francka ni preje nič jedla; arcnije pa so tako nucale, da je štruklje jedla; nucale so, ja — sicer je umrla, a štruklje je pa le jedla«. Okrajni sodnik je obsodil stariše umrlega otroka na 24 ur zavora. Dvignjeni priziv obsojenih je deželna sodnja zavrgla in potrdila prvo sodbo.

4. Slabost starega aristokrata. V dvorano stopi z majestatnimi

je ječala Jeanne: »Ali moram res umreti?!« Potem pa se je ohrabrila ter prosila izpovednika Ladvenu, naj drži sv. razpelo tako visoko, da ga bo mogla videti ves čas skozi dim. Nato je bila mirna in tiho je molila... Pogled nanjo, idealno lepo in mило mučenico, pa je ganil celo sovražnike. Mnogo jih je jokalo!

Plameni pa so švigali višje in višje, dim je zavil trpinko in z vsklikom: »Jezus!« je izdihnila svojo dušo.

Gledalcev se je polotila groza; mnogo jih je bežalo jokaje domov ter bilo prepričano, da je bila sežgana devica svetnica... —

24 let pozneje pa je novo sodišče preiskalo obtožnico zoper Jeanne iznova, in sam papež Kalikst III. je l. 1495. po rehabilitacijski proceduri slovesno preklical obsodbo ter proglasil Jeanne za nedolžno...

Čudovita kmetska deklica francoska, ta najidealnejša zastopnica verske romanlike 15. stoletja in poosebljenost zmagovite narodne ideje, je dala s svojo ganljivo tragično usodo snov premnogim najboljšim svetovnim poetom in dramatikom. Med prvimi je bil Friderik Schiller, čegar žaloigra »Devica Orleanska« se vprizori sedaj tudi na slovenskem odru.

L.

*) Vira: Joh. Scherr: Menschliche Tragiködie: Jeanne d'Arc. — Jules Quicherat: Procès de condamnation et de réhabilitation de Jeanne d'Arc dite la pucelle...

koraki Viktor grof Lichtenberg. Grof Viktor je 65 let star. Grof Viktor je tudi predkaznovan radi par plebejskih malenkostij. In Viktor grof Lichtenberg je bil zopet obsojen. Okrajna sodnja ga je obsodila na 50 K, gospod grof pa rekurira. — Z globoko resnimi obrazi prečitajo sodniki obtožnico: Bilo je tužnega meseca novembra p. l., ko je sedel Viktor grof Lichtenberg v »Narodni kavarni«. Razven tega je sedel tudi v uniformi »Oberstleitnanta«. Imel je častniški plašč, častniško čepico, imel tudi sabljo in vrh tega portepé »rot und gold«. Ah, in tudi »šporne« je imel! In ko je grof Viktor tako »mit Säbel und mit Sporn« sedel, pride neki nadporočnik in se mu hoče predstaviti. Grof pa vzame čepico iz glave in prosi, naj ga ne naznani. Sodnik: »Kaj pa imate, gospod grof, za parado? Ali imate čelado ali federpuš?« — »Nè«, zagrmí grofov glas, »vedno kapo«. — Radi novih poizvedeb se preloži obravnava. Viktor grof Lichtenberg odide z majestatnimi koraki iz dvorane. Kakor znano, nosi grof Lichtenberg navadno svojo fantastično uniformo.

5. Razjarjen župnik. Saj veste, ljudje, župniki so semtertja nervozni možje... Tako tudi Anton Mežek, župnik v Podkrajju na Vipavskem. Ta mož je očital njemu neljubemu županu g. Trtmanu, da isti za občinsko tajništvo večjo svoto dobi, nego jo izda. Naravno, da župan tega ni molče pozabil. Pri neki priliki je v »Jurčkoví krčmi« omenil, da dela župnik tudi lahko z mašami svoj »kšeft«, in sicer na ta način, da si jih pusti plačati po 1 gld. in jih potem naprej dà po 60 kr. Za ta odgovor je razjarjeni župnik tekell s sodniji. Oh, sodnja v Vipavi je obsodila župana na 60 K globe. Deželna sodnja pa je rešila od obeh strani došli priziv v tem smislu, da je povečala globo na 100 K. Zdaj bode Vaša nervoznost pač minila, g. fajmošter Anton?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. januarja.

— Repertoír slovenskega gledališča. Jutri, v soboto se uprizori velika romantična žaloigra Friderika Schillerja »Devica Orleanska«, ki se na slovenskem odru še ni igrala. Jeanne d'Arc igra gđ. Rückova, grofa Dunois gosp. rež. Dobrovolny, kralja Karola VII. g. Deyl, Talbota g. rež. Verovšek, Isabeau g. Danilova, burgunskega princa g. Dragutinovič in Nežo Sorel g. Lounska. Pri tej žaloigri sodeluje vse dramsko osebje in tudi zbor. Radi melodramskih prizorov in bojnih scen igra pri tej drami izjemoma tudi vojaška godba. — Prihodnja predstava je v torek, 21. t. m. in sicer se bo pela opera »Rigoletto«.

— Major Terbuhovič †. Danes je na svoji grajščini pri Veliki Loki umrl umirovljeni major g. Marko Terbuho-vič pl. Schlachtschwert. Major Terbuho-vič, mož veselega in ljubeznivega značaja, pravi graničar in navdušen Slovan, je bil daleč na okoli znan in spoštovan. Truplo se prepelje v Zagreb. Bodi vrlému možu časten spomin.

— Slavni češki filharmoniki v Ljubljani! Orkester češke filharmonije v Pragi, obstoječ iz 70 članov, samih glasbenih umetnikov, koncertoval 50 pod vodstvom svojega dirigenta Čelanskega, v ponedeljek, dne 20. januarja t. l. v Ljubljani v »Narodnem domu«. Ljubljanskemu občinstvu se bo podal s tem velikim koncertom, ki bo za Ljubljano nekaj velikan-skega na umetnostnem polju, tak glasben užitek, kakoršnega pri obstoječih orkestralnih razmerah slovenskih do sedaj ljubljansko občinstvo še nikdar v nobenem slovenskem koncertu ni dobiti moglo. Češki filharmoniki koncertujejo v nedeljo, 19. t. m. v Zagrebu, pridejo v ponedeljek, 20. t. m. v Ljubljano in se potem odpeljejo naprej v Reko. Po danes nam pripisanem programu izvajal bo veliki orkester v Ljubljani Smetanovo ouverturo k »Prodani nevesti«, Dvořákov simfonijo v D-duru, Fibichovo orkestralno skladbo, selanko »V podvečeri«, Smetanovo simfonično basen »Vitava« in Dvořákovu ouverturo »Carneval«.

— Gđč. Jaromila Gerbičeva, hčerka g. ravnatelja Fr. Gerbiča, ki poseđa praški glasbeni konservatorij II. leto

je nastopila še v dveh javnih glasbenih večerih in sicer na konservatoriju in v klubu A. Naprstkove. Dosegla je najlepši vseh. Listi pišejo o njenem nastopu, korektnem petju in ljubeznivi dekliski osebnosti jako laskavo. Gdč. Gerbičeva je imela tako priznanje, da je morala dodati še eno pesem ter je zapela Gerbičevo »Sklepala roke si bele«. Dobila je tudi mnogo cvetnih daril. 27. t. m. nastopi v koncertu jugoslovani. akad. društva »Šumadije«, na katerem bo pela veliko arijo iz opere »Libuša« in več pesmij. Lepo napredovanje gdč. Gerbičeve vzbuja najlepše nade.

— **Na ljubljanskih ljudskih šolah**, zaprtih vsled bolezni med otroci, se je danes zopet začel redni pouk.

— **Prostovoljnemu gasilnemu društvu v št. Rupertu** je cesar iz svoje zasebne blagajne daroval 100 K.

— **Prva žrebljarska in železo-obrtna zadruga v Kropi** je postavila prve stroje za izdelovanje žrebljev (kladuc) itd., da zamore ustreči vsem modernim napravam žrebljarskega obrta in bode z ozirom na to v sredo dne 22. t. m. slavnostna otvoritev in blagoslovljenje novih strojev, kateri naj pripomorejo mali slovenski industriji do večje veljave, gorenjskemu kovarju pa olajšajo težavno delo.

— **V bolnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu** je bilo v minulem letu oskrbovanih 1522 bolnikov, med katerimi jih je bilo 1331 iz Kranjske. Bolnico je zapustilo ozdravljenih 1102, zboljšanih 271, neozdravljenih pa 38. Umrlo jih je 38, v oskrbovanju pa jih je ostalo 73. Operiranih je bilo 418 oseb. Bolnica posluje od l. 1894. in je bilo v tem času sprejetih 7153 bolnikov.

— **Iz Prihove na Štajerskem** se nam piše: V naši lepi fari, v kateri nas je lani osrečil že znani kaplan Zorko z govori za konsumno društvo, še vedno ni miru. Bolezen, ki je trla »desetega brata«, lotila se je tudi našega zmerno spoštovanega starega župnika. Ta se prej ni menil ne za politiko, ne za knjige in časopise, sedaj pa se je začel na leci prav nedostojno zaganjati v vrle napredne liste. Ta »žehta« bo preklicano malo pomagala. Zakaj pa so stari gospod tako hudi na napredne liste? I, no, ker je »Slovenski Narod« župnika in nadučitelja malo potipal zaradi »deseti brata« imenovanega kaplana, ki je šolo tako zanemarjal, da kar po 14 dni ni prišel otrokom razlagat krščanskega nauka in mu je bila njegova kramarija v Rečici ljubša, kakor njegov poklic. To je vzrok, da so župnik hudi. No, možiček stari, mi Vam želimo dobro in zato Vam svetujemo: Nikar se tako ne hudujte, ampak odpustite, saj je vendar Izveličar učil: Odpusti nam naše grehe kakor mi odpustimo svojim dolžnikom. Če pa že ne morete odpustiti, pa vsaj pomislite, da se Vam ni zgodila nikaka krivica, in da je jeza zdravju škodljiva. — Napreden kmetič.

— **V gledališču v Mariboru** je včeraj popoldne začelo goreti, a sin gledališkega sluga je ogenj zapazil in poklical očeta, ki je potem s pomočjo drugega sluga požar pogasil. Škode je le kacijh 300 K. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

— **Občinske volitve v Konjicah** so razveljavljene v vseh treh razredih.

— **Poskušen ubeg.** Iz ječe okrožnega sodišča v Celju je hotel pobegniti neki mladi fant. Tekel je z odprtim nožem po Celju, a ujeli so ga in ga zopet spravili v ječo.

— **V prošnji v Tinju na Koroškem** je bilo zadnji čas proštu Serajniku ukradenih 2400 K. Izkazalo se je, da je tatvino izvršil učiteljski kandidat Mihael Stolz, pri katerem so našli vetrihe in ki je svoje dejanje tudi priznal.

— **Ljubavna tragedija v Trstu.** Včeraj se je zgodil v Trstu umor. Bivši gledališki igralec Tomaž Martucci je zaklal svojo izvoljenko, ker mu je ta dala slovo. Martucci se je v času, ko je bil v Trstu angažiran, seznanil z neko Ofelijo Komar. Mati tega dekleta se je tej ljubezni zoperstavljala, a brez uspeha. Nečega dne sta Martucci in Ofelija pobegnili, na kar se je mati udala in privolila, da se zaljubljenca poročita, kadar si Martucci pridobi kako eksistenco. Martucci se je po dolgih

prizadevanjih posrečilo, dobiti skromen zaslužek kot prodajalec kravat. Mej tem pa je vdova Komar pregovorila svojo hčer, naj da Martucci slovo. Martucci je opazil, da ga čaka odslovljenje. Kupil si je nož in šel h Komarjevim zahtevati razjasnil. Ko je izvedel, da ga dekleta več ne mara, je planil nanjo in jej zabodel nož v srce. Dekle je takoj umrlo, morilec pa je šel na italijanski konzulat in se je sam ovdal, na kar je bil izročen sodišču.

— **„Hrvatska opozicija“.** Takozvani koalirani hrv. opozicijski stranki (obzoraška in domovinaška) sta se združili v jedno samo stranko, ki se imenuje »Hrvatska opozicija«.

— **Poskušen samomor.** Izidor Weiss, knjigovodja pri Mojzesu Neuwirthu na Dunajski cesti št. 4, stanujoč Pred škofijo št. 20, je skočil danes ob 1/8. uri zjutraj na železniškem prelazu v Hradec koga vasi pred osebnim vlak in ga je stroj podrl in kakih 6 metrov rinil pred seboj naprej, potem pa ga vrgel v stran. Vlak se je na to ustavil, in so železniški uslužbenci prenesli Weissa s tira na travo, kjer je ležal, dokler ni prišel zdravnik in ga za silo obvezal. Poškodbe ima na glavi, na rokah in na životu. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico. V pismu je naznanil, da se je hotel usmrtiti, ker je čez svoje razmere živel in ker je neozdravljivo bolan. Govori se, da je svojemu gospodarju pomešal denar. Poškodbe samomorilčeve so sicer nevarne, a je upanje, da se ga ohrani pri življenju.

— **Pobegnil je predvčerajšnjim 28 let stari prisiljenec Nikolaj Hudorovac**, ki je delal pri Froelichovi zalogi piva v Slomškovi ulici.

* **Ruski car doma.** Car živi jako priprosto in le nerad nastopa uradno kot car. Najraje je pri svojih otrokih, s katerimi se igra ter se z njimi šali, kakor vsak oče. Carico obožava in je odgovoril z nekako nevoljo radovedni Francozinji ob zadnjem svojem posetu Francije, ko ga je vprašala, katere ženske mu bolj ugajajo, ali belolaske in bledolice, ali črnolaske in zagorele kaste. »V tej zadevi sem popoln barbar; za mene nimajo pomena ne te, ne one, jaz vidim le svojo ženo in nobene druge«.

* **Brzjavljanje brez žice.** Kakor poročajo iz New-Yorka, ima sedaj že 70 ladij, mej njimi 37 angleških in 12 italijanskih, popolne aparate za brzjavljanje brez žice. Na Angleškem je že več nego 20 postaj. Gotovo je, da se bode uporabljal v kratkem brzjav brez žice ter bode možno brzjavljati preko morja celo za prav nizko ceno.

* **Župnik in kaplan.** V vasi Musala v Kalabriji sta se 14. t. m. 42letni župnik Jos. Santagati in njegov 24letni kaplan v cerkvi stekali in je kaplan župnika z nožem ranil, potem pa pobegnil.

* **Žena zavdajalka ustreljena.** Kmetica Singelia Nikoličeva iz občine Zvazdara na Srbskem je otrovala svojega moža, da more ljubimkati z 18-letnim mladeničem. Sodnija jo je obsodila na smrt in obsodba je bila te dni izvršena na njej v okrajnem mestu Ubu. Ker se pa še ni zgodilo doslej, da bi bila žena ustreljena za kaznen, se je zbralo veliko občinstva h krvavemu prizoru. Zavdajalka je šla na kraj svoje smrti brez strahu in ko je zagledala orožnike s puškami je jim dejala: »Fantje, le prav merite, toda ne v glavo, želim iti v grob z nespačnim telesom«. Štiri puške so počile — in kmetica se je zgrudila mrtva na tla.

* **Dvojni samomor.** V Varšavi sta prišla te dni v neki hotel 23-letni vitez Strzezkovski, sin tovarnarja in veleposestnika ter njegova ljubica operetna pevka Vitkovska. Čez nekaj ur pa so našli oba mrtva. Ustrelila sta se, ker stariši niso dovolili, da bi se poročila.

* **Umetnost, doseči visoko starost.** Ta mesec bo Legouvė, član pariške akademije, 95 let star. Legouvė je vsak dan telovadil, zlasti v borilski umetnosti je pravi mojster, igral na biljarju, jako zmerno živel in zadnji čas pije mleko namesto vina. Z vso zgovornostjo zagovarja dober francoski pregovor: »On ne meurt pas, on se tue« — »Ljudje ne mrejo, temveč se sami ubijajo«. Ubijajo se — z nezmernostjo.

Društva.

— **Splošno slovensko žensko društvo** priredi v nedeljo, ob 1/7. uri zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma« javno predavanje in sicer bo predaval gosp. dr. Ivan Tavčar o predmetu »Žena in javnost«.

— **Narodna čitalnica v Ljubljani** opozarja svoje p. i. člane na »Plesni večer«, kateri se bode vršil v soboto dne 18. t. m. v veliki dvorani »Narodnega doma« s sodelovanjem meščanske godbe. Pričetek ob polu deveti uri zvečer.

— **Velika maskarada „Na obali Adrije“** p. i. p. p. društva »Ljubljana« in »Zajedno z drugimi skupinami kakor tudi posameznimi kostimiranci prijavila sta se tudi dva izborna klovna iz cirkusa Barnum & Bayley, koji se muči na otoku Borneo. — Izven klovnovih produkcij, produciral se bo eden izmed istih pred očmi občinstva v njega izbornem ribolovstvu, kakor tudi raznih školk in drugih morskih živali. Nadalje skupina »Ilirščev«, invalid z njegovo lajno, igrajoč staroslovenske bojne in druge naprave, tržaški fakini, koji bodo občinstvu na vsakoršno razpolago različnih zanimih razkazovanj itd. Da bo dvorana ukusno in dovolj okrašena, najeti si je moral odbor glede na to celo dve vrtnarski trdki in sicer Šimenc in Tomšič, koja bosta sigurno svoje delo častno dogotovila. Razum običajnih plesov plesala se bode v ljubljanskih krogih sploh prvič poleg »Češke Besede« tudi krasna »Češka narodna četvorka«. Vstopnice prodajale se bodo v nedeljo od 8. do 12. in od 2. do 6. ure v društveni sobi I. nadstropje desno. — Danes ob 9. uri zvečer je v Sokolovi dvorani glavna skušnjava z orkestrom za »Češko besedo« in »Češko narodno četvorko« na kar se gospodične plesalke in gg. plesalci vladno vabijo na polnoštevno udeležbo.

— **Zaključni venček plesne šole p. i. p. društva „Slavec“** vršil se je pretečeno soboto v mali dvorani »Narodnega doma«, ob prav obili vdeležbi gojencev šole, društvenikov in povabljenih gostov. Društveni predsednik je v pozdravu zlasti povdajal, da segajo »Slavčeve« plesne šole dolgovrsto let nazaj, ter so bile nekako prve v društvenem življenju, tako da so začela tudi druga društva po tem vzoru prirejati v svojih krogih jednake zabave. Gojenkam šole vročeni so bili lepi sveži šopki kot plesno darilo, iste pa so po primernih zahvali izročile plesovodji gosp. I. Zirkelbachu krasen srebrn tintnik kot skromen znak zahvale za njegov požrtvovalen trud pri plesnih vajah. Tako je trajala animirana zabava do pozne ure v noč.

— **Člane trgovskega društva „Merkur“** vabi odbor na sestanek, ki bo jutri, v soboto zvečer ob 1/9. uri v društvenih prostorih v »Narodnem domu«. Na dnevnem redu so jako važni razgovori glede na II. redni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 26. t. m. ob 2. uri pop. v društvenih prostorih. Želeti je zategadelj kar največje udeležbe.

— **Bolniški in podporno društvo pomočnikov in zasebnih uradnikov za Kranjsko.** Ker se na dne 12. t. m. sklicani občni zbor vsled prevelike udeležbe društvenikov po društvenih pravilih ni mogel vršiti, obvešča podpisani odbor vse p. n. člane, da se bo redni občni zbor vršil v soboto dne 18. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni »Miramar«. Vspored ostane isti, ki je bil določen za dne 12. t. m.

— **Občni zbor bralnega društva v Knežaku** bode v nedeljo 19. t. m. ob 4. uri popoldne v bralni sobi. Na to zborovanje so prijazno povabljeni vsi p. n. člani in prijatelji tega društva.

— **Narodna čitalnica v Vipavi** priredi na svečnico, dne 2. februarja, v svojih prostorih »Vodnikov večer« s plesnim venčkom, pri katerem bode sviral oddelek (12 mož) vojaške godbe na lok 47. peš polka v Gorici. Vabila se pozneje razpošljejo. Narodnjaki — pridite v obilnem številu, da pokazete, da nismo še tako pri kraju, kakor bi nekateri prav radi videli.

— **Občni zbor „Narodne čitalnice“ v Vipavi** izbral si je za leto 1902 sledeči odbor: Predsednik: g. Fran Nosan, c. kr. deželno sodni svetnik; na mestnik: g. Jurij Hus, lekarničar; blagajnik: g. Anton Skala, šolski vodja; tajnik: g. Am. Kotlušek, učiteljica; odborniki: g. Karel Mayer, grajščak, g. Anton Hrovatin, župan, in g. Franc Punčuh, učitelj. Iz blagajnikovega poročila se posname, da je imela Čitalnica leta 1901 dohodkov 426 K 79 h, stroškov 392 K 29 h, torej koncem leta prebitka: 34 K 50 h.

— **Mariborske čitalnice** ples, ki se vrši dne 2. februarja, obeta biti zelo lep. Mnogo najodličnejših rodbin je obljubilo svojo udeležitev. Plesnemu odseku se je posrečilo, dobiti za ta večer vojaško godbo.

— **Učiteljsko društvo za ormoški okraj** si je izvolilo na občnem zboru dne 5. t. m. sledeči odbor: Predsednik: g. Ernest Slanc, nadučitelj pri Sv. Bolfanku. Namestnik: g. Anton

Porekar, nadučitelj na Humu. Tajnik: g. Adolf Rosina, učitelj okoliške šole ormoške. Blagajnik: g. Josip Rajšp, šolski voditelj okoliške šole ormoške. Odborniki: g. Ivan Košar, nadučitelj pri Nedelji in g. Miha Vauhnik, nadučitelj pri Svetinjah. Pevovodja: g. Domicijan Serajnik, učitelj okoliške šole ormoške. Poverjenik šolske matice ostane g. Josip Rajšp; poverjenik društva v brambo učiteljstva pa se je izvolil gosp. Ivan Tomažič, učitelj pri Sv. Miklavžu.

— **Jugoslovanski klub „Slovenske Besede“ na Dunaju** (I. Braeunerstrasse 7) priredi zabavo s plesom v soboto 18. t. m.

Telefonska in brzjavna poročila.

Lvov 17. januarja. Nekateri listi hočejo vedeti, da je pozicija namestnika grofa Pininskega omajana, češ, Pininski je imel ukaz, preprečiti vsako izjavo o vrzesenskih dogodkih v galiskem dež. zboru, pa tega ni mogel doseči. V obče se sodi, da so te vesti neresnične.

Heb 17. januarja. Schönerer je imel tukaj shod vsenemških zaupnikov, na katerem je naznanil, da se hoče od Wolfa ločiti. Wolf ne bo sprejet v vsenemški klub.

London 17. januarja. Včeraj je bilo z veliko slovesnostjo otvorjeno novo zasedanje parlamenta. Kralj je sam čital prestolni nagovor, ki pravi, da je razmerje mej Angleško in drugimi državami prijateljsko, v Južni Afriki, kamor pridejo v kratkem novi oddelki vojaštva iz Kanade, Avstralije in Nove Zelandije, pa da se je obrnilo na bolje, in se je vojni teren v zadnjem času znatno utesnil. V perski zbornici je lord Rosebery hvalil Chamberlainov zadnji govor in priznavajoč, da Angleška še ni bila nikdar tako sovražena, kakor sedaj, povdajal, da za politiko »sijajnega izoliranja« je potrebna drugačna vojna organizacija, kakor jo ima Angleška sedaj. Ministrski predsednik lord Salisbury je rekel, da, če bi se južnoafriška vojna končala za Angleže nečastno, bi to imelo posledice, ki bi pretresle ves svet.

Poslano.*

Gospodu F. Klemenčiču v Trstu.

V »Edinosti« od 18. decembra p. t. objavil je g. Franjo Klemenčič proti moji osebi naperjeno »Poslano«. Nisem hotel odgovarjati na to izjavo »likanega literata, kajti barabski ton omenjenega pamfleta pač ni vreden resnega odgovora. Mislim sem si le: Uboga urednica Jvanka! Pričakoval sem pa obenem, da bode »Slovenka« toliko lojalna in objavila izjavo gdč. Zofke Kveder, katera izjava bi zadostno pojasnila celo afero. »Slovenka« pa nima napram svoji dolgoletni prvi sotrudnici, katero je na nizki način globoko žalila, toliko lojalnosti in radi tega se mi zdi potrebno, da pridem še enkrat na to stvar nazaj.

Na vse Klemenčičeve umazane fraze ne bodem odgovarjal; vso svojo modrost je vanje nanesel, a da ne pride od drugega rezultata, kakor do navadnih gostilniških provk, je preznačilno ravno zanj. Odgovarjati hočem le na tisto, kar bi me moglo po Klemenčiču iskreni želji umazati pred ljudmi.

Najprvo kar se tiče »Splošnega ženskega društva«. V mojem članku v »Dokumente der Frauen« sem izrazil svoj pesimizem glede tega društva. To je bil smrti greh! In ker sem na to bodele priznali, ga Jvanka! — precej nekulantno napade v »Slovenki« odgovarjati s tem da sem pojasnil moj nazor glede tega društva, govori g. Klemenčič že o mojem »potu v Kanoso«. Jaz nisem svojega nazora o društvu prav nič spremenil in sem še danes prepričan, da bode le tedaj doseglo svoj namen, če vrže vse tiste fraze od sebe, s katerimi nastopajo razni Klemenčiči tako teatralno. Kje je torej kako retririranje?

G. Klemenčič mi grozi naj odneham s »krevoločnimi« svojimi »napadi«, sicer bode »na vsako ceno« našel način, da se jih ubrani. Človeka spreleti strah in groza, če sliši tako nevarno pretenje. Vključ temu pa hočem še par strani povedati in radoveden sem, kak odgovor dobim.

»Slovenka« je očitala v svojem odgovoru na moj članek v »Dokumente« Zofki Kvederovi breznačajnost. Obenem pa se ni sramovala, sklicavati se na isto Zofko Kvedrovo. Kajti — da se razumemo! — Zofka je priporočala v »Dokumente« in v »Času« »Slovenko«, in ta je takrat pisarila: Glejte, kako sodi nemški list o nas! Takrat še niso bili »Dokumente« tako »silno moderni«, kaj?

Potem: Zofka Kvedrova je bila do zadnjega časa skoraj edina sotrudnica in pod imenom »Uta«, »Leda« in tuti quanti je objavljala g. Klemenčič svoje stvari, isti Klemenčič, kateri zna tako lepo o poštenosti besedari. Tako se je čital telje farbalo in delalo umetni renotem listu, kate-rega sta fabricirala dva človeka. Zdjaj je še Zofka odstopila in g. Klemenčič, Vi si lahko izumete nova imena; svetujem Vam n. pr.: »Franjo Pavka« ali pa »Tisti, ki ima maslo na glavi«.

Tako stoji šanse, g. Franjo! Drugi ljudje, kateri razumejo tudi žurnalistično dostojnost, naj sodijo, kje da tiči umazanost te cele afere. Jaz se Vam tudi zanaprej le smejem, kajti v istini spadam k ljudem, kateri stojijo na stališču, ne samo »des Lebens«, temveč tudi »der Leute Un-verstand mit Wollust zu genießen«.

V Ljubljani, prosinca 1902.

Linhart M.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Velika maskarada „Na obali Adrije“ pevskega društva „Ljubljana“

v nedeljo, dne 19. januarja 1902, v „Sokolovi“ dvorani „Národnega doma“.

Priznanje

iz kroga velespošt. domačega ženstva!

Gg. Žnideršič & Valenčič
Ilir. Bistrica.

Ne dam mnogo na pretiravana častnikarska hvalisanja blaga, a vendar sem vsled Vašega inserata poskusila s testeninami Vaše tovarne, če tudi skrajno nezaupljivo.

Resnici na ljubo pa Vam moram izjaviti, da so Vaše testenine **zares izborne** ter presegajo po kakovosti druge snake izdelke.

Nezaupljivost, katero se ima do testenin družih tovarn, nikakor tedaj ne velja za Vaše izdelke.

S spoštovanjem

J. Črnagoj
nadučiteljeva žena.

(2830—4)
Ljubljana-Barje, 28. nov. 1901.

Prošnja tvrdke: Prosimo, pazite na naše prave testenine, ker se skuša druge izdelke za naše prodajati; slučajev in pritožb imamo obilo.

Naše testenine so vzlic neznatno višji ceni cenejše kot druge, ker so kuhane dva do trikrat večje in se jih zaradi tega potrebuje znatno manj od drugih.

Dež. gledališče v Ljubljani.
Štev. 57. Dr. pr. 1166.

V soboto, 18. januarja 1902.
Noviteta! Prič: Noviteta!
Devica Orleanska.

Romantična tragedija. Spisal Fr. pl. Schiller. Prevodel Etbin Kristan. Režiser Anton Verovšek.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/3 uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester si. c. in kr. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v torek, 21. januarja 1902. „Rigoletto“.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. januarja: Marija Sedej, paznikova vdova, 78 let, Karlovska cesta št. 6, vnetje soplinih organov. — Leopoldina Valenta pl. Marchthurn, vladnega svetnika soproga, 72 let, Francovo nabrežje št. 7, rak.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 504.3 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Jan.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Mokri v 24 urah
16.	9. zvečer	735.7	0.9	p.m. jz.ah.	jazno	
17.	7. jutraj	737.9	5.6	sr. jug	jazno	
"	2. popol.	739.4	10.6	sr. jvzhod	del. oblak.	0.0 mm.

Srednja včerašnja temperatura —0.7°, normale: —2.5°.

Dunajska borza

dne 17. januarja 1902.

Skupni državni dolg v notah	100.25
Skupni državni dolg v srebru	100.15
Avstrijska zlata renta	120.40
Avstrijska krona renta 4%	96.70
Ogrska zlata renta 4%	119.70
Ogrska krona renta 4%	95.30
Avstro-ogrski bančni delnice	1605.—
Kreditne delnice	648.—
London vista	239.20
Nemški državni bankovci za 100 mark	117.17
20 mark	23.44
20 frankov	19.03
Italijanski bankovci	93.50
C. kr. cekini	11.30

Zahvala.

Za mnogobrojne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja ob bridki izgubi našega ljubljanskega soproga in očeta, gospoga

Jakoba Kremžar-ja

za darovane vence in za mnogobrojno udeležbo pri sprejemanju izrekajo gg. uradnikom, njegovim kolegom, pevskemu društvu „Krilato kolo“ in vsem drugim, kateri so spremili dragega očeta k večnemu počitku svojo najiskrenejšo in najpriskrnejšo zahvalo

(160)

žalujoči ostali.

VABILO

domači plesni veselici

katera bode

v nedeljo, dne 19. januarja 1902
v gostilni „pri malem slonu“
v Vodmatu.

Začetek ob 4. uri popoldne.

— Vstop prost. —

K mnogobrojni udeležbi vabi (163—1)

s vsem spoštovanjem

Jos. Hutter.

(1912-39)

Št. 46.059.

(93—2)

Ustanova za invalide.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem izpraznjena so

4 mesta ustanove za kranjske invalide, vsako po 63 K na leto.

Pravico do teh ustanov imajo bivši vojaki, ki so vsled vojaške službe za delo nesposobni postali in so ubogi in pa lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest vlagati je s potrebnimi dokazili o stanu, starosti, uboštvu, vedenju in vojaškem službovanju do 10. februarja pri podpisnem mestnem magistratu ali pa pri pristojnem c. kr. okrajnem glavarstvu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 2. januarja 1902.

Izved iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovca, Franzensfeste, Inomest, Monakeve, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Sebnograd, čez Klein-Beidling v Steyr, v Linz na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovca, Franzensfeste, Ljubno, Danaj, čez Selthal v Sebnograd, Inomest, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m depelodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovca, Ljubno, Selthal, Danaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovca, Franzensfeste, Inomest, Monakeve, Ljubno, čez Selthal v Sebnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomest, Bregenz, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Beidling v Steyr, Linz, Budejovice, Pilsen, Marijine vane, Heb, Franzose vane, Karlove vane, Praga, (direktni voz I. in II. razreda), Lipske, Danaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomest, Monakeve. (Trst-Monakevo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m jutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakeve, Inomesta, Franzensfeste, Sebnograda, Linca, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakeve-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m jutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih vanev, Heba, Marijskih vanev, Plana, Praga, (direktni vozovi I. in II. razreda), Budejovic, Sebnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomesta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Št. Moherja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakeve, Inomesta, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Praga iz Novoga mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 11 m jutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10. uri 25 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in same v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 45 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, 2 40 kr. in 80 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald pl. Trnkoczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganste smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1909.

(2605—8) L. Kres, mlekarja.

— Pred penarejanjem zavarovano z vzorcem in znamko. —

Sol za želodec

Julija Schaumann-a, deželnega lekarnarja v Štokeravi

jo pri pokvarjenem prebavljanju in zeper želodčne bolezni že veliko let izpričan dietetičen pripomoček.

Dobiva se v vseh renomiranih lekarnah avstrijske države.

Cena 1 zavitku 75 kr. (2755—1)

Po pošti se razpošilja, če se naročita vsaj najmanj 2 škatljici, po poštnem povzetju.

Glavna zaloga: Deželna lekarna Julija Schaumann-a v Štokeravi.

Dr. Alojzij Kraut

uljudno naznanja otvoritev svoje odvetniške pisarne

v Kamniku v hiši gosp. Kende

kjer je poprej bila pisarna ranjkega dra.

Temnikerja.

(27—3)

V Kamniku, dne 1. prosinca 1902.

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, ki bi si lahko osigural dobro prihodnost, sprejme v uk

trgovina Dragotina Hribar-ja

Šelenburgove ulice št. 3. (146—2)

Izurjen žagovodja

z mesečno plačo 20 K in z vso preskrbo se sprejme takoj pri preb. g. Vladimirju pl. Halper-ju, c. kr. komorniku in vladnem zastopniku itd. v Zajezdi, pošta Budinščina, Hrvatsko. (155—2)

Išče se spretna

prodajalka

event. tudi kot (149—2)

korespondentinja

za takoj.

Ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Kot

blagajnik ali magaciner

išče službe bivši trgovec, vseskozi poštenega predživiljenja, ki založi tudi potrebno varščino.

Cenjene ponudbe dopošljejo naj se pod „F.“ upravnistvu tega lista, katero daje tudi daljno pojasnilo. (133—3)

V restavraciji Vospernig

v Gospodskih ulicah št. 3

bo

v soboto, dne 18. in v nedeljo, dne 19. januarja 1902

domač ples.

Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 15 kr.

K tema veselica vabita uljudno vse svoje cenjene goste in prijatelje (161—1)

Jakob in Marija Vospernig.

Štev. 46.055.

(129—2)

Ustanova za gimnazijalce.

Od prvega semestra tekočega šolskega leta naprej ste izpraznjeni dve mesti Jernej Sallocher-jeve dijaške ustanove po 100 kren na leto.

Pravico do te ustanove imajo dijaki na ljubljanskih gimnazijah, ki so na Kranjskem rojeni, ubogi, pridni in pa lepega vedenja.

Prošnje za podelitev teh ustanovnih mest morajo biti opremljene s krstnim listom, z ubožnim listom ter s šolskim spričevalom zadnjega semestra in jih je vložiti do konca tega meseca pri pristojnem šolskem ravnateljstvu.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dne 3. januarja 1902.

Podpisanec si dovoljujem cenjenim damam najuljudneje naznanjati, da izdelujem najfinčje

promenadne in plesne ter žalne toalete (44—3)

bluze, jopce, plašče, kakor tudi raznovrstne otročje obleke.

Priporočam se v izdelovanje

perila za gospode in dame

ter celih nevestnih opravi, katere izvršim solidno, trpežno in po zmerni ceni. Na željo pridem tudi na dom vmerjati.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Bedenk

krojač za dame

Marije Terezije cesta št. 1

III. nadstr.